

- (6) Den 3. oktober 2001 vedtog Europa-Parlamentet en beslutning ⁽¹⁾ om Rådets anden årsberetning udarbejdet i henhold til punkt 8 i de operative bestemmelser i adfærdskodeksen for våbeneksport i Den Europæiske Union og opfordrede kraftigt Kommissionen til at handle hurtigt for at få etableret et hensigtsmæssigt fællesskabsinstrument, der forbyder fremme af, handel med og eksport af politi- og sikkerhedsudstyr, hvis anvendelse i sig selv er grusom, umenneskelig eller nedværdigende, og til at søge for, at dette fællesskabsinstrument suspenderer overførsel af politi- og sikkerhedsudstyr, hvis medicinske virkninger ikke er bekendt i fuldt omfang, og af udstyr, hvis anvendelse i praksis har afsløret en væsentlig risiko for misbrug eller uforholdsmæssige skader.
- (7) Der bør derfor fastsættes fællesskabsregler for handel med tredjelands med varer, der kan anvendes til henrettelse, og varer, der kan anvendes til tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Disse regler er et middel til at øge respekten for menneskeliv og forbedre respekten for de grundlæggende menneskerettigheder og dermed til at tjene formålet om at beskytte den offentlige moral. Disse regler bør sikre, at økonomiske beslutningstagere i Fællesskabet ikke drager fordele af handel, der fremmer eller på anden vis befører gennemførelsen af en politik for dødsstraf eller tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, der ikke er forenelig med relevante EU-retningslinjer, Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og internationale konventioner og traktater.
- (8) I denne forordning anses det for hensigtsmæssigt at anvende de definitioner af tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, der blev fastlagt i De Forenede Nationers konvention fra 1984 mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf og i De Forenede Nationers generalforsamlings resolution 3452 (XXX). Disse definitioner bør fortolkes under hensyntagen til retspraksis for fortolkningen af de tilsvarende udtryk i den europæiske menneskerettighedskonvention og i relevante tekster vedtaget af EU eller dets medlemsstater.
- (9) Det anses for nødvendigt at forbyde eksport og import af udstyr, der ikke har noget andet anvendelsesformål end henrettelse eller tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.
- (10) Det er også nødvendigt at kræve kontrol med eksport af visse varer, der ikke kun kan anvendes til tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, men også til lovlige formål. Denne kontrol bør gælde for varer, der primært anvendes i retshåndhævelsesøjemed og, medmindre en sådan kontrol viser sig uforholdsmæssig, for alt andet udstyr eller alle andre produkter, der i betragtning af udstyrets eller produktens konstruktion og tekniske kendetegn kan misbruges til tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.
- (11) Med hensyn til retshåndhævelsesudstyr skal det bemærkes, at artikel 3 i FN's adfærdskodeks for retshåndhævelsespersonale ⁽²⁾ fastsætter, at retshåndhævelsespersonale kun må bruge magt, når det er strengt nødvendigt og i det omfang, der kræves for udførelsen af deres hverv. Ifølge grundprincipperne for retshåndhævelsespersonales magtanvendelse og brug af skydevåben, som i 1990 blev vedtaget på De Forenede Nationers ottende kongres om forebyggelse af forbrydelser og behandling af lovovertrædere, bør retshåndhævelsespersonale under udførelsen af deres hverv så vidt muligt anvende ikke-voldelige midler, før der gribes til magt og våben.
- (12) Med henblik herpå skal der ifølge grundprincipperne udvikles ikke-dødbringende, lammende våben til brug i egnede situationer, men samtidig føres omhyggelig kontrol med anvendelsen af sådanne våben. I denne forbindelse er visse former for udstyr, som politiet traditionelt bruger til selvforsvar og bekæmpelse af optøjer, blevet ændret på en sådan måde, at det kan anvendes til at udsende elektriske stød og kemiske stoffer for at lamme personer. Der er indikationer på, at sådanne våben i flere lande misbruges til tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.
- (13) Ovennævnte grundprincipper understreger, at retshåndhævelsespersonale bør forsynes med selvforsvarsudstyr. Derfor bør denne forordning ikke finde anvendelse på handel med traditionelt selvforsvarsudstyr som f.eks. skjolde.
- (14) Denne forordning bør også gælde handel med visse særlige kemiske stoffer, der anvendes til at lamme personer.
- (15) For så vidt angår fodlænker, lænker til sammenkædning af fanger og fod- eller håndlænker samt håndjern bør det bemærkes, at artikel 33 i De Forenede Nationers anbefalede minimumsregler for behandling af fængslede ⁽³⁾ fastsætter, at frihedsindskrænkende instrumenter aldrig må anvendes som strafferedsksaber. Endvidere må lænker og kæder ikke bruges som frihedsindskrænkende instrumenter. Det bør også bemærkes, at De Forenede Nationers anbefalede minimumsregler for behandling af fængslede fastsætter, at andre frihedsindskrænkende instrumenter kun må bruges som en forsigtighedsforanstaltning mod flugt under en overførsel eller af medicinske grunde efter anvisning fra lægeligt personale eller, hvis andre kontrolmetoder ikke lykkes, for at forhindre en fængslet i at skade sig selv eller andre eller forårsage materiel skade.

⁽²⁾ De Forenede Nationers Generalforsamlings resolution 34/169 af 17.12.1979.

⁽³⁾ Vedtaget af De Forenede Nationers Økonomiske og Sociale Råd ved resolution 663 C (XXIV) af 31.7.1957 og 2076 (LXII) af 13.5.1977.

⁽¹⁾ EFT C 87 E af 11.4.2002, s. 136.